

מבוא למלחמה הבאה

מאנגלית: עופרה עופר אורן

ג'ון מק'קררי | בשדות של פלנדריה

בשדות של פלנדריה הפרגים פורצים,
 בין שורות סמוני הצלבים הם צצים,
 ורק ברקיע עפרוני עדין עף
 באמץ מזמר ועוד מניד כנף
 אך רעמי הפצוצים מעלימים קול ציוצים.
 אנחנו המתים. רק לפני זמן מה
 עוד חשנו את השחר ואת זהר החמה,
 אהבנו, נאהבנו ועתה אנו שוכבים
 בשדות של פלנדריה.
 עתה אתם עם האויב המשיכו נא להלחם
 ואליכם ביד רפה נשליך לפיד, הוא שלכם,
 ועליכם אותו לשאת
 אל תמעלו במי שמת,
 אחרת לא נוכל לנום גם אם פרגים פורחים
 בשדות של פלנדריה.

זיגפריד ששון | התאבדות בשוחות

הפרתי פעם נער שהיה חיל רגיל,
 חיך כל יום אל החיים בריקנות וגיל,
 שלו ישן, בך, אותו החשך לא העיר,
 ואז עם שחר הוא שרק עם צפורי השיר.
 בחרף בשוחות, כה מבהל וגם עגום,
 מרעש ופנים סבל, וממחסור ברום,
 ואז תקע הוא לעצמו פדור אחד במח,
 איש לא דבר עליו יותר, הו, כמה קל לשפח.
 אתם שפה זוחלים, בעיניכם נצת ברק,
 המריעים לחילים הצועדים בסך,
 חמקו מכאן מהר הביתה, שאו לכם תפלה,
 לכל תכירו את התפת בה הצחוק נבלע.

כשמלחמת העולם הראשונה פרצה היו מי שכינו אותה "המלחמה שתשים קץ למלחמה". הכרזת המלחמה גררה פרץ של התלהבות פטריוטית. אחד מסמליו המוכרים ביותר הוא הפוסטר "ארצך זקוקה לך" שהופץ באנגליה כדי לשכנע צעירים להתגייס.

על ההתלהבות להתגייס ולהילחם כתב משורר ידוע אחר, זיגפריד ששון האנגלי את השיר 'התאבדות בשוחות'.

זיגפריד ששון (1886-1967), בן לאב יהודי ממוצא עיראקי ולאם אנגלייה, התגייס לצבא בהתלהבות וזכה בכמה עיטורים, אבל אחרי שלוש שנים, כאשר הייאוש באירופה ובשוחות גבר, שינה את טעמו והחל לכתוב שירים פציפיסטיים, פרסם הצהרה בגנות המשך הלחימה, ובצעד הפגנתי אפילו השליך לנהר את אחד העיטורים שקיבל. ששון היה משוכנע "שאלה שבידם הכוח לסיים את המלחמה, מאריכים אותה במתכוון" ותיאר את המלחמה כהונאה וכטרגדיה. הוא נשפט בבית דין צבאי ודינו עלול היה להיות הוצאה להורג בפני כיתת יורים, אך עונשו הוקל והוא נשלח לאשפוז פסיכיאטרי בטענה שפעל מתוך טירוף הדעת.

ג'ון מק'קררי (1872-1919), סגן אלוף קנדי בן ארבעים ושלוש, ישב בחלקו האחורי של אמבולנס והביט בקברו של צעיר שרק אתמול מלאו לו עשרים ושתיים. אלכסיס הלמר נהרג באותו בוקר מפגיעה ישירה של פגז גרמני שנורה לעברו.

פרגים אדומים כדם לכלבו סביב הקברים. מק'קררי חיכה להגעתם של פצועים נוספים אל התחנה לעזרה ראשונה שבה שירת כרופא. הסוללות של יחידת התותחנים שהוא היה סגן המפקד שלה, הוצבו על הגדה המערבית של נהר בדרום מערב בלגיה. מלחמת העולם הראשונה החלה לפני שנה ועוד שלוש שנים יחלפו לפני שתסתיים.

ליד הקבר של ידידו כתב מק'קררי את השיר 'בשדות של פלנדריה', שזכה בקנדה למעמד קנוני. קטע ממנו מופיע על גבי השטר של 10 דולר קנדיים. מרבים להשמיע אותו בעצרות וזכרון לא רק בקנדה, אלא גם בארצות הברית ובאנגליה, והוא אחד השירים המזוהים ביותר עם מלחמת העולם הראשונה, שגבתה את חייהם של כ-16 מיליון בני אדם, והותירה כ-20 מיליון נכים. בזכות הפרגים המתוארים בשיר נהפך הפרח לסמל המוכר ביותר בקרב תושבי חבר העמים הבריטי, המצייין את זכרם של החיילים שנהרגו בקרבות.

זיגפריד ששון נפצע אמנם בקרבות, אבל החלים וזכה להאריך ימים. ג'ון מק'קריי לעומתו, נהרג באחד הקרבות על אדמת צרפת, כחצי שנה לפני תום המלחמה.

ב־11 בנובמבר 1918 נכנעו הגרמנים וביקשו הפסקת אש. מי יכול היה אז לשער בנפשו שהמלחמה שנועדה לסיים את כל

המלחמות תהיה רק המבוא למלחמה הבאה, נוראה לא פחות ממנה. ♦

תרגמה וכתבה עופרה עופר אורן, בספרה מה המים יודעים על צמא, ספרי עתון 77 2018